

स्थानीय राजपत्र तिनाउ गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड (२) तिनाउ गाउँपालिका दोभान, पाल्पा असार २७ गते २०७५ साल

तिनाउ गाउँपालिका भाग २

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (१)
बमोजिम तिनाउ गाउँपालिकाको गाउँसभाले बनाएको तल लेखिए
बमोजिमको कार्यविधि सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको
छ ।

संभत २०७५ सालको कार्यविधि नं. ५

व्यवसाय दर्ता तथा नविकरण सम्बन्धी कार्यविधि २०७५

प्रस्तावना :

तिनाउ गाउँपालिका क्षेत्र भित्र संचालित एव संचालन हुने विभिन्न व्यवसायिक गतिविधिहरुलाई कानुनी दायरामा ल्याउन, व्यवसाय संचालन मार्फत गाउँपालिकाको आन्तरिक आम्दानीलाई समेत टेवा पुऱ्याउन, स्वच्छ, मर्यादित र प्रतिस्पर्धात्मक बजारको प्रवर्द्धन मार्फत उपभोक्ताको हित संरक्षण गर्न स्थानीय सरकार र आम व्यवसायीहरु बीच सुमधुर सम्बन्ध स्थापित गर्दै साभेदारीमा आधारित विकासलाई अगाडि बढाउन वाञ्छनिय भएकोले तिनाउ गाउँपालिका गाउँसभाद्वारा यो कार्यविधि जारी गरिएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

- (१) यो कार्यविधिको नाम तिनाउ “गाउँपालिका व्यवसाय दर्ता तथा नविकरण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५” रहनेछ ।
- (२) यो कार्यविधि तुरुन्त लागू हुनेछ ।
२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:
  - क) “कार्यालय” भन्नाले यस तिनाउ गाउँपालिकाको कार्यालय सम्भन्धु पर्नेछ ।
  - ख) “शाखा” भन्नाले यस तिनाउ गाउँपालिकामा रहेका सम्बन्धित विषयगत शाखा सम्भन्धुपर्नेछ ।
  - ग) “वडा कार्यालय” भन्नाले यस तिनाउ गाउँपालिका अन्तर्गतका ६ वटै वडा कार्यालयहरु सम्भन्धुपर्नेछ ।
  - घ) “अध्यक्ष” भन्नाले यस तिनाउ गाउँपालिकाको अध्यक्ष सम्भन्धु पर्नेछ ।
  - ङ) “उपाध्यक्ष” भन्नाले यस तिनाउ गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष सम्भन्धु पर्नेछ ।

- च) “कार्यपालिका सदस्य” भन्नाले यस तिनाउ गाउँपालिको सदस्यहरुलाई सम्झनुपर्नेछ ।
- छ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले यस तिनाउ गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनुपर्नेछ ।
- ज) “वडा समिति” भन्नाले यस तिनाउ गाउँपालिकाको ६ वटै वडाका समितिहरुलाई सम्झनुपर्नेछ ।
- झ) “व्यावसायी” भन्नाले यस तिनाउ गाउँपालिका भित्रका सम्बन्धीत व्यावसायी, व्यक्ति वा संस्था सम्झनु पर्नेछ ।
- ञ) “कार्यविधि” भन्नाले व्यावसायदर्ता तथा नविकरण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ सम्झनुपर्नेछ ।

३. क्षेत्र:

यस तिनाउ गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका सबै व्यवसायीहरुलाई यस कार्यविधिले समेट्नेछ ।

४. विषयगत क्षेत्र :

विषयगत क्षेत्र अन्तर्गत करका दायरा भित्र देहायका क्षेत्रहरु पर्नेछन् ।

- (क) दैनिक उपभोग्य सामाग्रीहरु खाद्यन्न, थोक तथा खुद्रा पसल
- (ख) होटल ब्यवसाय
- (ग) पशुपालन फर्म
- (घ) नर्सरी
- (ङ) उद्योग तथा कल कारखाना
- (च) कृषि फर्म ।
- (छ) औषधि पसल । आदि

परिच्छेद- २
व्यवसाय दर्ता सम्बन्धी व्यवस्था

५. व्यवसाय दर्ता प्रकृया :

- (१) व्यवसाय दर्ता गर्नुपर्ने: प्रत्येक व्यवसायीले गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा-आफ्नोआ व्यवसाय अनिवार्य दर्ता गर्नुपर्नेछ ।
- (२) सूचना प्रकाशन गरिने: व्यवसाय दर्ताको लागि सूचना स्थानिय संचार माध्यमबाट प्रकाशन गरिनेछ ।
- (३) तोकिएको समय भित्र व्यवसाय दर्ता गर्नुपर्ने : हाल संचालनमा रहेका सम्पूर्ण व्यवसायीले मसान्त सम्ममा अनिवार्य दर्ता गरिसक्नु पर्नेछ, साथै नयाँ व्यवसाय संचालन गर्ने व्यवसायीले व्यवसाय संचालन गरेको मितिले १ महिना भित्र अनिवार्य आफ्नो व्यवसाय दर्ता गरि सक्नुपर्नेछ ।

६. दर्ताका लागि आवश्यक कागजातहरु :

- ६.१. व्यवसाय दर्ताका लागि व्यवसायीले देहायका कागजातहरु सहित अनुसूची ३ बमोजिमको ढाँचामा गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा निवेदन गर्नु पर्नेछ पेश ।
  - (१) हालसालै खिचेको २ प्रति फोटो
  - (२) नागरिकता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी
  - (३) वडा कार्यालयको सिफारिस
  - (४) व्यवसाय संचालन हुने जग्गाको जग्गाधनी प्रमाण पुर्जाको प्रतिलिपी
  - (५) अर्काको नाममा जग्गा भएव्यवसाय संचालन गर्न दिने जग्गाधनीको मञ्जुरीनामा
  - (६) उद्योगको हकमा संधियारको मञ्जुरीनामा ।
७. प्रमाणपत्र सम्बन्धी व्यवस्था :
  - (१) माथि ६.१ मा उल्लेखित कागजातहरु प्राप्त भईसकेपश्चात तोकिएको दस्तुर लिई कार्यालयले अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा व्यवसाय दर्ताको प्रमाणपत्र दिनेछ ।

८. व्यवसाय नवीकरण सम्बन्धी व्यवस्था :

प्रत्येक व्यवसायीले आर्थिक वर्षको श्रावण मसान्तसम्म आफ्नो व्यवसाय अनिवार्य रूपमा गाउँ कार्यपालिकाबाट नवीकरण गरिसक्नु पर्नेछ। व्यवसाय नवीकरण को प्रमाणपत्र कार्यालयले व्यवस्था गरे बमोजिम हुनेछ।

९. व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण शुल्क र पुनरावलोकन सम्बन्धी व्यवस्था:

- (१) व्यवसाय दर्ता/नवीकरण सम्बन्धी शुल्क/दस्तुर राजश्व परामर्श समितिको सिफारिसमा गाउँ कार्यपालिकाले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।
- (२) चालु आ.व.को हकमा अनुसूची-२ मा उल्लेख भए बमोजिमको व्यवसाय दर्ता शुल्क/दस्तुर लिइनेछ।
- (३) आ.व.समाप्त भएपछि व्यवसाय दर्ता/नवीकरण शुल्कमा गाउँ कार्यपालिकाले पुनरावलोकन गर्न सक्नेछ।
- (४) उपदफा (३) बमोजिम पुनरावलोकन गरिएको व्यवसाय दर्ता/नवीकरण शुल्क सम्बन्धी जानकारी स्थानीय संचार माध्यम वा अन्य कुनै माध्यमबाट सार्वजनिक गरिनेछ।

परिच्छेद- ३

अनुगमन तथा कारबाही

१०. मूल्यसूची सम्बन्धी व्यवस्था सम्पूर्ण:

व्यवसायीहरूले अनिवार्य रूपमा उपभोक्ताहरूले प्रस्ट संग देख्ने गरी मूल्यसूची राख्नुपर्नेछ।

११. बजार अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था :

- (१) यस गाउँपालिका भित्र संचालन भएका व्यापार व्यवसायलाई स्वस्थ, ब्यवस्थित बनाउन नियमित अनुगमन गरिनेछ। बजार अनुगमन सम्बन्धी अन्य व्यवस्था गर्न गाउँ कार्यपालिकाले बजार अनुगमन

निर्देशिका जारी गर्न सक्ने छ ।

१२. दर्ता खारेजी र व्यवसाय बन्द सम्बन्धी व्यवस्था :

देहायक कार्य गरेमा व्यवसायको दर्ता खारेजी वा व्यवसाय बन्द गर्न सक्ने छ ।

- क) तोकिएको समय भित्र व्यवसाय दर्ता तथा नविकरण नगरेमा
- ख) निषेध गरिएका सामाग्रीहरु बेचविखन गरेमा
- ग) कालाबजारी गरेमा
- घ) गुणस्तरहीन सामाग्रीहरु बेचविखन गरेमा
- ङ) म्याद नाघेका सामाग्रीहरु बेचविखन गरेमा
- च) चर्को मूल्यमा सामाग्रीहरु बेचविखन गरेमा
- छ) प्रदुषित, फोहोर सामाग्रीहरु बेचविखन गरेमा

१३. कारबाही र जरिवाना सम्बन्धी व्यवस्था :

बजार अनुगमनको क्रममा देहायको अवस्था भेटिन गएमा देहाय बमोजिमको तुरुन्त जरिवाना गरिनेछ -:

विवरण	जरिवाना
(क) मूल्यसूची नराखेमा	रु.१,०००।-
(ख) प्रमाणपत्र नराखेमा	रु.२,०००।-
(ग) तोकिएको समय भित्र व्यवसाय दर्ता तथा नविकरणनगरेमा	रु.५,०००।-
(घ) गुणस्तरहीन सामाग्रीहरु बेचविखन गरेमा	रु.१०,०००।-
(ङ) म्याद नाघेका सामाग्रीहरु बेचविखन गरेमा	रु.१०,०००।-
(च) बजार मूल्य भन्दा चर्को मूल्यमा सामाग्रीहरु बेचविखन गरेमा	रु.१०,०००।-
(छ) प्रदुषित, फोहोर सामाग्रीहरु बेचविखन गरेमा	रु.५,०००।-
(२) उपदफा (१) बमोजिम जरिवाना गरिसके पश्चात पनि कुनै व्यवसायीले आफ्नो कमजोरी सुधार नगरेको पाइएमा त्यस्ता व्यवसायीलाई सोही कसुरमा दोब्बर जरिवाना गरिनेछ ।	

परिच्छेद- ४
विविध

१४. बाधा अड्काउ सम्बन्धी व्यवस्था :

- (१) यो कार्यविधिको कार्यान्वयनलाई थप ब्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन गाउँ कार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार थपघट, हेरफेर वा संशोधन गर्न सक्नेछ ।
- (२) यस कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अवरोध वा अस्पष्टता भएमा त्यस्तो बाधा अवरोध हटाउन गाउँ कार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार ब्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

१५. विशेष व्यवस्था :

माथि अन्यत्र जुनसुकै व्यवस्था उल्लेख गरिएको भएता पनि प्रदेश कानुन नबनुन्जेल सम्म वा गाउँपालिकाले बनाएको अर्को कानुनले ऐन, खारेज नगरेसम्म यो कार्यविधिमा भएका व्यवस्था पूर्ण रूपमा सक्रिय रहनेछन् ।

अनुसूची १ दफा (७) संग सम्बन्धी
तिनाउ गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिका कार्यालय
.....नं वडा, कार्यालय
५ नं. प्रदेश, नेपाल

पत्र संख्या :

चलानी नं. :

मिति :.....

दर्ता नं. :.....

दर्ता मिति : .....

विषय : व्यवसाय दर्ता प्रमाण पत्र ।

व्यवसाय फर्मको नाम :.....

व्यवसायीको नाम : .....

घर धनीको नाम : .....
 व्यवसाय रहेको स्थान :.....
 व्यवसाय रहेको बाटोको नाम :.....
 व्यवसाय रहेको घर नम्बर : .....
 व्यवसायको इमेल :.....
 फोन नम्बर : .....
 प्यान नम्बर :.....
 अन्य निकायमा दर्ता भएको छ भने

निकाय : .....
 दर्ता नम्बर : .....
 मिति : .....

क्र.स.	व्यवसायको प्रकार	व्यवसायको प्रकृति	वडा नं.	दर्ता नं.	टोल नाम	बाटोको नाम	घर नं.

नोट : यो प्रमाणपत्र स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ को दफा १३८ बमोजिम ..... बाट जारी गरेको आदेश निर्देशन र सूचनाको पालना गर्ने जारी गरिएको छ ।

.....
 व्यवसायीको दस्तखत
 वडा अध्यक्ष

..... फोन नं. : ..... फ्याक्स
 ..... इमेल : .....
 वेबसाईट :

तिनाउ गाउँपालिका गाउँकार्यपालिका कार्यालय

.....नं.वडा कार्यालय

५ नं. प्रदेश, नेपाल

पत्र संख्या :

चलानी नं. :

मिति :.....

नविकरण मिति	असुली आ.व.	रसिद नं.	दस्तखत	कैफियत

..... फोन नं. : ..... फ्याक्स

..... इमेल : .....

वेभसाईट :

अनुसूची २
दफा (९) सँग सम्बन्धीत
व्यवसाय कर र शुल्क (रुपैयाँमा)

	वितरक	३०००१००
मदिरापसल	थोक	२०००१००
	खुद्रा	५००१००
	वितरक	२०००१००
चुरोटबिडी सुर्ती जन्य	थोक	१५००१००
	खुद्रा	२००१००
	वितरक	१५००१००
हल्कापेय पदार्थ	थोक	१०००१००
	खुद्रा	५००१००
	थोक	१५००१००
सुनचाँदी पसल	खुद्रा पसल र मर्मत	१०००१००
	थोक	३०००१००
औषधी पसल	खुद्रा डाक्टर भएको	२०००१००
	खुद्रा डाक्टर नभएको	१०००१००
आयुर्वेदिक औषधी पसल		५००१००
माछा मासु विक्रि पसल		१०००१००
एग्रोभेट पसल	थोक	२०००१००
	खुद्रा	२००१००
स्टेशनरी तथा पुस्तक पसल	थोक	१५००१००
	खुद्रा	५००१००
छपाई तथा प्रकाशन	अफसेट प्रेस	२०००१००
	साधारण प्रेस	५००१००
कस्मेटिक पसल		५००१००
मोटर पार्टस	थोक	२०००१००
	खुद्रा	५००१००

प्लाइ तथा ग्लास	थोक	१०००१००
	खुद्रा	५००१००
कपडा/फेन्सी/जुता	थोक	१०००१००
चप्पल/ब्याग पसल	खुद्रा	५००१००
धागो टाक पसल	थोक	१०००१००
	खुद्रा	१००१००
इलेक्ट्रॉनिक पसल (मोबाइल, घडी, क्याल्कुलेटर, अडियो, भिडियो)	वितरक	३०००१००
	थोक	१५००१००
	खुद्रा	१०००१००
हार्डवेयर/मेसिनरी/स्यानिटरी पसल	थोक	२०००१००
	खुद्रा	१०००१००
	पेट्रोल पम्प	५०००१००
पेट्रोलियम पदार्थ	पेट्रोल बिक्री केन्द्र	३०००१००
	ग्यास सिलिन्डर सब डिलर	३०००१००
	मट्टीतेल मात्र बिक्री	२००१००
स्टील आलुमिनियम पसल	थोक	१०००१००
	खुद्रा	५००१००
फर्निचर	थोक	१०००१००
	खुद्रा	५००१००
दुङ्गा तथा गिट्टी बालुवा बिक्री वितरण गर्ने		१०००१००
कपडा सिलाइ कटाइ	टेलरिड आधुनिक	२००१००
	हाते मेसिन	१००१००
स्नुकर/पुल हाउस		१०००१००
क्यारेमबोर्ड		२००१००
पशु आहार बिक्री केन्द्र		२००१००
किराना पसल	थोक	१०००१००
	खुद्रा	२००१००
फलफूल/तरकारी पसल	थोक	५००१००

	खुद्रा	२००१००
उपहार / गिफ्ट / खेलौना पसल	थोक	५००१००
	खुद्रा	२००१००
भाँडा पसल	थोक	१०००१००
	खुद्रा	५००१००
माटोका भाँडा पसल		
थोक, खुद्रा	१००१००	
	चिकित्सक	२०००१००
विशेषज्ञ परामर्श तथा अन्य व्यवसाय	कन्सल्टेन्ट सेवा	२०००१००
सेवा	कानून व्यवसायी ल फर्म	२०००१००
	लेखा परिक्षण व्यवसायी	२०००१००
	दन्त चिकित्सक	२०००१००
	अनुसन्धानकर्ता परामर्शदात	२०००१००
	पशु चिकित्सक डाक्टर	२०००१००
	रोजगार सेवा	२०००१००
ढुवानी तथा ट्रान्सपोर्ट		१०००१००
पेन्टर/साइनबोर्ड लेख्ने		१००१००
जग्गा व्यवसायी		२०००१००
निर्माण व्यवसायी		२०००१००
यस वर्गीकरणमा नपरेका व्यवसायक		५००१००
हकमा		
	उत्पादनमूलक उद्योग	
ग्रील उद्योग		१०००१००
जुत्ता उद्योग		५००१००
घरेलु कृटिर उद्योग अरबत्ती,		१००१००
मैनबत्ती, टीकी, अचार, तथा अन्य		
कृटिर)		
कपडा तथा गार्मेन्ट उद्योग		१०००१००

सिरक डस्ना उद्योग पसल		५००१००
कुटानी पेलानी मिल		५००१००
मसला मिल		५००१००
नोट : यदि मसला मिल रहेको मिलबाटै कुटानी पेलानी मिल पनि छ भने कुटानी पेलानी		
व्यवसाय कर लागने छ)		
डेरी उद्योग व्यवसाय		५००१००
उपभोग्य वस्तु उत्पादन उद्योग	कुकिजनुडल्स	५००१००
	दालमोट पाउरोटी चाउमिन	२००१००
	पापड चिप्स फिगर	२००१००
वनजन्य उद्योग	समिल प्लाइउड उद्योग	२०००१००
	काठ बिक्री डिपो	५००१००
कसर-कन्कीट-इटाभट्टा उद्योग		५०००१००
ढाका टोपी पस्मिना उद्योग		१००१००
सुर्ति जन्य उद्योग		५०००१००
	होटल लज	१०००१००
	भोजनालय	५००१००
	मिठाई पसल	५००१००
होटल लज रेष्टुरेण्ट	पार्टी प्यालेस	२५००१००
	रेष्टुरेण्ट बार	२०००१००
	चिया र खाजा पसल	२००१००
	खाना, खाजा-नास्ता पसल (मदिरा सहित)	१०००१००
टेन्टहाउस		२०००१००
	सेवा उद्योग	
	एफएम प्रसारण	२०००१००
	केबुल च्यानल प्रसारण	२०००१००
सञ्चार	पत्रपत्रिका प्रकाशन सेवा	१०००१००
	फोटेकपी, पी.सि.ओ. साइब	५००१००
	कुरियर सेवा	१०००१००

	कलर ल्याब/फोटो स्टुडिय	५००१००
	वाणिज्य बैंक प्रति शाखा	
	केन्द्रिय कार्यालय	५०००१००
	विकास बैंक प्रति शाखा /	
	केन्द्रियकार्यालय	४०००१००
	फाइनेन्स कम्पनी शाखा	
	कार्यालय	३०००१००
वित्तिय	मनी ट्रान्सफर	५००१००
	विमा कम्पनी	२०००१००
	लघु वित्त	१०००१००
	निजि अस्पताल तथा नर्सिङ्ग	२५००१००
स्वास्थ्य सेवा व्यवसाय	होम	
	क्लिनिक तथा ल्याब	१०००१००
	चस्मा पसल	५००१००
	क्याम्पस	२०००१००
	मा.वि./उच्च मा.वि.	१५००१००
मा.वि.	१०००१००	
	आधारभूत	१०००१००
शिक्षा सेवा निजि	प्राथमिक	१०००१००
	छात्रावास	१०००१००
	मन्टेश्वरी	१०००१००
	पूर्व प्राथमिक	६००१००
	ट्युशन सेन्टर	१५००१००
	कम्प्युटर/नृत्यकला सिकाइ	१०००१००
	केन्द्र	
	तालीम तथा अनुसन्धान केन्द्र	१०००१००
	टायर-ट्युव मर्मत, रिसोलिङ्ग,	२००१००
	हावा भर्ने	

	इन्जिन मर्मत	१५००१००
	डेन्टिङ्ग पेन्टिङ्ग	१५००१००
मर्मत संहार	टि.भि., फ्रिज, मोटर, पड्खा,	
	रेडियो, घडी जेनेरेटर	१०००१००
	कम्प्युटर, मोबाइल	
	मोटरसाइकल मर्मत	५००१००
	बस, ट्याक्सी लगायतका	
	सवारी साधन मर्मत	२०००१००
	अन्य विविध मर्मत	५००१००
फुल र विरुवा पसल		५००१००

अनुसूची-३

दफा ६ सँग सम्बन्धित

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यु तिनाउ गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय दोभान, पाल्पा

विषय : व्यवसाय दर्ता गरी पाँऊ ।

महोदय,

प्रस्तुत विषयमा मैले तपशील अनुसारको व्यवसाय संचालन गर्न इच्छुक रहेकाले नियमानुसार व्यवसाय दर्ता गरि दिनुहुन अनुरोध छ ।

व्यवसायको प्रकार : .....

- १) हालसालै खिचेको २ प्रति फोटो
- २) नागरिकता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि
- ३) वडा कार्यालयको सिफारिस
- ४) व्यवसाय संचालन हुने जग्गाको जग्गाधनी प्रमाण पुर्जाको प्रतिलिपि
- ५) अर्काको नाममा जग्गा भए व्यवसाय संचालन गर्न दिने जग्गाधनीको मञ्जुरीनामा
- ६) उद्योगको हकमा संधियारको मञ्जुरीनामा
- ७) उद्योगको वाणिज्य संघको सिफारिस पत्र

निवेदक

नाम :

ठेगाना :

मिति :

प्रमाणीकरण मिति: २०७५/०३/२७

आज्ञाले

(ज्ञानु प्रसाद पनेरु)

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत